

mer givet udtryk for betydelige betænkeligheder ved sidstnævnte del af forslaget. De befrygtede i særdeleshed, at denne foranstaltning skulle forsinke det, der for dem var hovedsagen, nemlig den videre forfølgelse af sanktionslinien, og de var vel også betænkelige ved risikoen for, at en eventuel indstilling fra en sådan ekspertgruppe ikke skulle stemme overens med deres egne principielle synspunkter. De så sig derfor ikke i stand til som oprindeligt ønsket af Norge, at stå som medforslagsstillere, men erkendte dog, at det norske forslag antagelig frembød den eneste praktiske mulighed for en gyldig vedtagelse og gav derfor tilsagn om at ville stemme for det. Lignende tilsagn modtoges fra de vestlige medlemslande, hvorefter Norge på egen hånd stillede forslaget, som blev enstemmigt vedtaget, idet de afrikanske medlemmer dog gav udtryk for deres forbehold overfor bestemmelsen om nedsættelse af en ekspertgruppe.

10. Kort før forsamlingens slutning fremlagde de afro-asiatiske lande i det særlige politiske udvalg et resolutionsforslag, som efter en henvisning til Sikkerhedsrådets resolution opfordrede medlemsstaterne til at overveje foranstaltninger, der kunne være egnede til at influere på den sydafrikanske regerings holdning og i særdeleshed til at opfylde Sikkerhedsrådets resolution. Ved samme resolutionsforslag forlængedes det tidligere omtalte apartheid-udvalgs mandat indtil 19. plenarforsamling. Resolutionen blev vedtaget enstemmigt i udvalget, hvor Sydafrika ikke deltog i overvejelserne, og senere påny i forsamlingen med kun Sydafrikas og Portugals stemmer imod. Hermed var plenarforsamlingens beskæftigelse med spørgsmålet afsluttet.

11. Ved en betragtning af de umiddelbare udsigter for apartheid-sagen må det have i erindring, at denne ifølge den afsluttende paragraf i Sikkerhedsrådets resolution af 4. december 1963 skal optages til fornyet behandling i rådet omkring 1. juni 1964, som er sidste frist for generalsekretærens afgivelse af beretning i henhold til nævnte paragraf. På forhånd må det anses for overvejende sandsynligt, at de afro-asiatiske lande til den tid vil sætte meget ind på at

opnå en fortsættelse af den linie, som man slog ind på ved den af Sikkerhedsrådet i august 1963 vedtagne våbenembargo, og som blev bekræftet ved den i december vedtagne embargo på materiel, der er egnet til våbenproduktion. Vanskeligheden kommer herved til at ligge deri, at det vil være vanskeligt at finde yderligere foranstaltninger imod den sydafrikanske regering, som kan hævdes at falde udenfor pagtens kapitel VII, medmindre man accepterer en mere fleksibel fortolkning af pagten, end bl. a. de anglo-saksiske stormagter hidtil har været rede til.

Hvilken indflydelse den internationale ekspertgruppe kan have på denne situation, kan i øjeblikket ikke siges. Gruppen nedsattes i januar 1964 og fik ifølge generalsekretærens bestemmelse følgende sammensætning: Sir Edward Asafu-Adjaye (Ghana), Dey Ould Baba (Marokko), Josip Djerdja (Jugoslavien), Sir Hugh Foot (Storbritannien), Alva Myrdal (Sverige). Formålet med nedsættelsen af den nævnte gruppe har netop været at skabe et organ af så høj international standard, at det vil kunne udtale sig frit og uafhængigt af de forskellige magtgruppers politiske synspunkter, og med en sådan autoritet, at dets integritet ikke vil kunne bestrides. Resultatet af de sagkyndiges virksomhed afhænger derfor i allerhøjeste grad af de udpegede personligheder, og det ligger i hele planens natur, at det ville være forkert at søge at forudsige det resultat, som de måtte nå frem til.

12. Skulle man søge at bedømme de såkaldte danske tankers indflydelse på forløbet af forsamlingens og Sikkerhedsrådets debat, er det værd at erindre sig, at hovedvægten fra dansk side hele tiden har været lagt mindre på de konkrete forslag end på de bagved liggende ideer. De formuleringer, som man fra dansk (og nordisk) side nåede frem til, og som fandt udtryk i 4-punktsprogrammet, har aldrig været betragtet som hellige og urørlige. Det fra en dansk betragtning afgørende var at skabe lydhørhed for den omstændighed, at den blotte vedtagelse med stemmeflerhed af sanktionsforslag hen over hovedet på de lande, som alene har det i deres magt at gøre sådanne sanktioner effektive, intet praktisk